

ПРАВА НА ВОЛЮ

№11 (254)
2009

Праваабарончы бюллетэнь

Беларускі рэжым варожы да дэмакратыі

Дзяржаўны дэпартамент ЗША апублікаў даклад аб становішчы свабоды і дэмакратыі ў сьвеце. У дакумэнце зьявятаеца ўвага на высілкі ЗША, накіраваныя на садзейнічанье дэмакратычным зъменам і захаваньню правоў чалавека ў нездэмакратычных краінах і краінах, дзе адбываюцца дэмакратычныя рэформы. Беларусь – у ліку 106 краінаў, сітуацыя ў якіх аналізуецца ў дакладзе Дзярждэпартаменту ЗША.

Палітычная сітуацыя і сітуацыя з захаваньнем правоў чалавека ў Беларусі мае ў дакладзе традыцыйныя характеристыстыкі. У прыватнасці, у дакладзе адзначаецца аўтарытарныя характеристыкі дэпартамента ЗША і падкрэсліваецца, што ў краіне ў 2008 годзе працягваліся незаконныя арышты і пераследы грамадзянам па палітычных матывах. Сітуацыя з захаваньнем правоў чалавека, нягледзячы на асобныя пазытывныя факты, у цэлым, згодна з ацэнкай Дзярждэпартаменту ЗША, застаеца вельмі дрэнай. Паводле дакладу, "варожасць беларускага рэжыму да дэмакратыі і правоў чалавека ў спалучэнні з практична поўнай манаполіяй дзяржавы на сродкі масавай інфармаціі стварылі атмасферу страху і рэпресіяў".

Мэты, якія ставяцца перад сабой Злучаныя Штаты ў дачыненіі да Беларусі, зыходзяць з прынятага ў 2007 годзе Акту аб пашырэнні дэмакратычных каштоўнасцяў. У прэамбуле апублікаванай сёлета дакладу запісана, што ЗША канцэнтруюць высілкі на ўзмацненні ключавых выбарчых, інстытуцыйнальных і сацыяльных складнікаў, неабходных для раззвіцця дэмакратыі. Гаворка ідзе, у прыватнасці, пра меры для забесьпячэння свабоднага і справядлівага выбарчага працэсу, які ўключае ў сябе не толькі празрыстае галасаванье і справядлівы падлік галасоў, але і магчымасць рэальнае канкурэнцыі падчас перадвыбарчай кампаніі.

Злучаныя Штаты адзначаюць свой ўдзел у раззвіцці і ўмацаванні дэмакратычных партый і грамадзянскай супольнасці ў Беларусі. У дакладзе гаворыцца, што ў апошнія гады ЗША аказалі дапамогу з мэтай паляпшэння арганізацыйных і тэхнічных магчымасцяў дэмакратычных партый, а таксама дзяяльніцтву названых партый і арганізацыяў трэцяга сектару. Таксама ЗША працягвалі праводзіць меры для паляпшэння доступу жыхароў Беларусі да альтэрнатыўных крыніц інфармаціі.

Праваабарончыя матэрыялы можна таксама прачытаць на сایтах:
www.spring96.org; www.charter97.org;
www.baj.ru

"Съмерць" гуляла па Нямізе

У краіне працягваюцца акцыі агульнаграмадзянскай кампаніі "Праваабаронцы супраць съмяротнага пакараньня ў Беларусі"

5 чэрвеня некалькі валанцёраў Беларускага Хельсінскага камітэту спрабавалі правесці ў Менску тэатралізаваны перформанс за адмену ў Беларусі съмяротнага пакарання.

Задоўга да пачатку акцыі калі Дому моды, што на скрыжаванні праспекту Пераможцаў і вуліцы Няміга, пачалі канцэнтравацца пераапранутыя супрацоўнікі міліцыі, якія нярвова перамаўляліся па рацыях. Наводзаль прыхаваўся "славуты" намесьнік начальніка Цэнтаральнага РУУСу Менску Максім Грышчанка пад аховай АМАПу. Тым не меней, дзясяткі валанцёраў з Беларускага Хельсінскага камітэту вырашылі правесці перформанс за адмену съмяротнага пакаранья ў Беларусі.

Сімвалічныя вобразы ваенлага, съмерці, ды каты ў адпаведных строях і масках адразу прыцягнулі ўвагу мінажоў і... апературы. Лопаліся балонікі, якія надзімалі ўзрэзінкі перформансу. Супрацоўнікі міліцыі пасля прaverкі дакументаў адразу запатрабавалі слынці правядзеніне акцыі і папярэдзілі ўзрэзінкі перформансу ад міністэрства ўнутраных спраў. Некалькі пераапранутыя

тых міліцыянтаў, разам з аператарамі БТ, здымалі акцыю на відэакамеру.

Праваабаронца Валянцін Стэфанович паспрабаваў растлумачыць міліцыйскуму начальнству, што іх патрабаванні на маюць падставаў, паколькі кожны грамадзянін згодна з артыкулам 35 Канстытуцыі Беларусі мае права на "свабоду сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяці, дэмантрацыяў і вулічнага пікетавання" і нагадаў, што мастацкі перформанс зусім не патрапляе пад дзеяньне Кодэксу аб адміністрацыйных правапарушэннях. Аднак прадстаўнікі міліцыі былі настроены рашуча і таму далей ўзрэзінкі акцыі раздавалі гардзянам сыпецыяльныя паштоўкі з заклікам да прэзідэнта Беларусі адмінінцы съмяротнае пакаранье.

Падчас акцыі Ільля Петравец, які здымалі перформанс на відэакамеру, быў затрыманы і дастаўлены ў РУУС для высыягнення асобы.

Нагадаем, што з 1 студзеня праходзіць агульнаграмадзянская кампанія "Праваабаронцы супраць съмяротнага пакараньня ў Беларусі", у межах якой запланавана правядзеніне разнастайных акцыяў і інфармацыйных мерапрыемстваў.

Дыскрымінацыя праваабаронцаў працягваецца

Заява грамадзкага праваабарончага цэнтру "Вясна"

25 траўня 2009 году Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь прыняло рашэнне пра адмову ў дзяржаўнай рэгістрацыі Грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша Вясна".

Гэта ўжо трэцяя адмова Міністэрства юстыцыі Беларусі ў рэгістрацыі аб'яднання, якое стваралася сябрамі ліквідаванага беларускімі ўладамі ў каstryчніку 2003 г. Грамадзкага аб'яднання "Праваабарончы цэнтр "Вясна". Папярэднія адмовы былі вынесеныя Міністрам у жніўні 2007 г. і сакавіку 2009 г.

24 чэрвеня 2007 году Камітэт па правах чалавека ААН у сваім рашэнні прызнаў ліквідацыю Грамадзкага аб'яднання "Праваабарончы цэнтр "Вясна" парушэннем Рэспублікі Беларусь арт. 22 Міжнароднага Пакту аб грамадзянскіх і палітычных правах. У сваім рашэнні Камітэт, у прыватнасці, пацвердзіў права заяўляльнікаў на адпаведныя сродкі прававой абароны, уключаючы перарэгістрацыю арганізацыі і кампенсацыю, а таксама ававязаў беларускую дзяржаву прынайць меры па прадухіленні ўчыненых падобных парушэнняў.

У сувязі з гэтым рашэннем

Камітэт ААН мы неаднаразова звязрталіся да афіцыйных уладаў Беларусі з патрабаваньнямі аб аднаўленні нашых парушаных правоў.

Пры гэтым мы неаднаразова звязрталі ўвагу на тое, што рэгістрацыю Грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша Вясна" мы згодны расцэнваць як кампенсацыю дзяржавай нашага парушанага права на асцыяцыю.

Нягледзячы на гэта, беларускія улады ня толькі не выканалі рашэнні Камітету па правах чалавека ААН, але і тройчы беспадстаўна адмовілі ў рэгістрацыі аб'яднання "Наша Вясна".

У сувязі з чарговай адмовай у рэгістрацыі мы, заснавальнікі Грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша Вясна", заяўляем наступнае:

– паставяйшы адмовы ў рэгістрацыі аб'яднання з боку беларускіх уладаў звязуяще сістэмай дыскрымінацый праваабаронцаў у сувязі з іхнім грамадзкай дзеянасцю;

– маючы неабгрунтаваны і незаконны характар і парушаючы нашыя канстытуцыйныя права на свабоду асцыяцыяў;

– парушаючы міжнародныя па-

гадненіні ў галіне правоў чалавека, ратыфікаваныя Рэспублікай Беларусь;

– съведчаць пра негатыўнасць беларускіх уладаў да правядзення сістэмных зменаў, скіраваных на далейшую лібералізацыю ў краіне.

Мы заяўляем, што ў сувязі з нежаданьнем беларускіх уладаў рэгістрацыя ГПА "Наша Вясна", заснавальнікамі аб'яднання прынятае рашэнне больш не звязацца ў Міністру з просьбай аб рэгістрацыі.

Мы таксама заяўляем, што ў сувязі з сістэматычнымі і відавочна дыскрымінацыйнымі адмовамі ў рэгістрацыі аб'яднання, мы будзем ажыццяўляць праваабарончую дзеянасць як індывідуальна, так і ў групе асобаў.

Мы інфармуем беларускія ўлады пра тое, што маем намер абскардзіць дзеяньні беларускіх уладаў у Камітэце па правах чалавека ААН.

Заснавальнікі Грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша Вясна": Алесь Бяляцкі, Валянцін Стэфановіч, Уладзімір Лабковіч.

3 чэрвеня 2009 г.,
Менск.

Новыя сюрпризы...

Суд над праваабаронцам Леанідам Сьвецікам

У Віцебскім абласным судзе 10 чэрвеня слухалася крымінальная справа па адвінавачаныні праваабаронцы Леаніда Сьвеціка. Судовы працэс над праваабаронцам Леанідам Сьвецікам пачаўся з того, што з залы суда мусілі выйсці незалежныя журналісты, якія пісалі пра зъяўленне ў Віцебску ў 2006-07 гг. лістоў з пагрозамі ад імя "віцебскай філіі "Русскага Национальнага Единства", у датычнасці да напісання і распаўсюду якіх вінавацяць Сьвеціка. Колькі месяцаў таму журналістай дапыталі ў якасці съведкаў у абласной управе КДБ, і суддзьдзя Галіна Урбановіч вырашила, што ў суд іх таксама паклічуць толькі ў гэтыя якасці. Журналіст Вадзім Баршчэўскі заявіў пратэст з гэтае нагоды, бо такім чынам суд абмяжоўвае права на прафесійную дзеянасць. Але на рашэнне суда гэта не паўплывала.

З той самай прычыны з залы мусіў выйсці і віцебскі працтаванік БХК Павел Левінаў, і сябтар Кансерватыўна-Хрысьціянскай Партыі БНФ Сяргей Каваленка. Ён таксама атрымаў у свой час ліст з пагрозамі, аднак пацярпелым сябе не прызнаў, а выходзячы з судовай залы, узыняў плакат са словамі "КДБ – фашисты". Таксама суддзьдзя не дазволіла весьці здымку на тэле- і фотакамеры. Увогуле, съведкамі па справе праходзяць калія трывалі чалавек. Амаль усе

яны – журналісты недзяржкаўных СМИ Віцебску і рэгіёну.

Прысутны на судзе прадстаўнік праваабарончага цэнтра "Вясна" Алесь Бяляцкі сказаў з гэтае нагоды: "Гэта съмелы ўчынак, і даволі сівалічна, што гэты плакат быў узянуты ў зале суда, дзе разглядаецца справа супраць праваабаронцы, ініцыяваная КДБ. Падобныя працэсы сотнямі і тысічамі праводзіліся ў савецкія часы супраць праваабаронцаў".

Юрист цэнтра "Вясна" Валянцін Стэфановіч мяркую, што крымінальная справа супраць Леаніда Сьвеціка і гэты судовы працэс скіраваныя на тое, каб дыскрэдытаць праваабарончы рух: "Для праваабаронцы няма горшага адвінавачання, як адвінавачанне ў распальванні міжнацыянальной варожасці, у расізме ці нечым падобным. Таму я мяркую, што гэтая справа скіраваная на дыскрэдытаць, і не зьдзіўлююся, калі на беларускім тэлебачанні гэта будзе выкарыстана напоўніцу".

Віцебскі апазіцыянер Барыс Хамайда, які атрымаў два лісты з пагрозамі ад імя РНЕ і фігуруе ў справе як пацярпелы, заявіў адвод суддзьдзі Галіне Урбановіч. Ён сказаў, што на верыцьні ў справядлівасць прызначаных Александрам Лукашэнкам суддзьдзяў, ні ўінаватасць Леаніда Сьвеціка: "На веру, што гэта рабіць Сьвецік. У мене такое ўражанне, што яго "прызначылі" быць падсудным у гэтыя справе"...

У Віцебскім абласным судзе авшучаны чарговы перапынак. Суддзьдзя Галіна Урбановіч ўзяла тайм-аўт паслья заявы адвінавачана Леаніда Сьвеціка. Правааборонца заяўві хадайніцтва аб спынені крымінальнай справы і ўвогуле судовага перасъеду, паколькі ён лічыць сябе цалкам невінаватым і ня можа зразумець прад'яўленых адвінавачаньняў.

Гэтае хадайніцтва было адразу падтрымана і трymа пацярпелымі па справе, якія адзначылі, што съледчым трэба шукаць сапраўдных аўтараў ананімных лістоў, а не губляць марна час на беспадстаўнае адвінавачванье Леаніда Сьвеціка.

Правааборонца Валянцін Стэфановіч, які прысутнічаў на судовым працэсе, паведаміў, што "Леанід Сьвецік, як і многія прысутныя на судзе, не разумее сутнасці адвінавачання і таму ягоныя дзеяньні скіраваныя на спыненіе крымінальнай справы. Увогуле, гэтая справа ў нечым унікальная, паколькі ў беларускай судовай практыцы – рэдкі выпадак, што пацярпельня таксама патрабуецца спыніць крымінальную справу".

Нагадаем, што Леаніда Сьвеціка вінавацяць у распальванні расавай, нацыянальной ці рэлігійнай варожасці па ч.1 арт. 130 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь. Калі суд ўсё ж прызнае правааборонцу вінаватым у распальванні міжнацыянальной варожасці, паводле артыкулу 130 часткі 1 Крымінальнага кодэкса, яму пагражае да 5 гадоў пазбаўлення волі.

Алесь Бяляцкі:

"Нерэгістрацыя "Нашай Вясны" мае палітычны падтэкст..."

Супольная прэс-канферэнцыя заснавальнікаў ГПА "Наша Вясна" і Асамблеі НДА адбылася 3 чэрвеня ў Менску. Нагодай для яе паслужылі адмовы ў рэгістрацыі гэтых ды іншых грамадзкіх арганізацыяў.

У прэс-канферэнцыі ўзялі ўдзел праваабаронцы, заснавальнікі ГПА "Наша Вясна" Алесь Бяляцкі (віцэ-прэзідэнт Міжнароднай федэрацыі прававой чалавека) і Валянцін Стэфановіч, старшыня рабочай групы Асамблей няўрадавых дэмакратычных арганізацыяў Сяргей Мацкевіч, а таксама эксперт-палітолог Юрый Чавусаў.

Валянцін Стэфановіч нагадаў журналістам, што 25 траўня Міністэрствам юстыцыі прынятае рашэнне аб адмове ў рэгістрацыі грамадзкага праваабарончага арганізацыі "Наша Вясна", ахарактарызаваўшы гэтае рашэнне як цалкам нематываванае. Напрыклад, у лісьце Міністру заснавальнікам указываецца, што ў спісах заснавальнікаў маюцца недакладныя звесткі і скажэнні, аднак не паведамляеца канктрэтна, якія гэта недахопы. Таксама съцвярдждаецца, што другая частка назвы ГПА "Наша Вясна" не адпавядае статуту арганізацыі. Гэта таксама незразумела, паколькі гэтая назва выкарыстоўваецца пры рэгістрацыі другі раз і прэтэнзіяў з боку Міністру раней не было. Ды і сама фармулёўка выклікае пэўныя сумненні: "не адпавядае статуту".

Міністру таксама паведамляе, што "мы нібыта супрацьдзейнічалі праверцы дакументаў, пададзеных на рэгістрацыю, хоць ўсе паперы, прадугледжаныя для рэгістрацыі, Міністру былі перададзеныя. Ды і нагода для такой праверкі абсалютна несур'ёзная. Міністру спасылаецца на нейкія сайты, дзе нехта напісаў, што падчас установчага сходу была прынятая, акрамя іншых дакументаў, і праграма арганізацыі. Дык журналісты маглі вольна, як гэта часта здараеца, назваць мэты і задачы проста програмай. Тут аніякай няма проблемы. Але ці нясем мы адказнасць, за тое, што часам зьяўляеца на сайтах? Між іншым, Закон аб грамадзкіх арганізацыях не абавязвае адказваць на запыты Міністэрства юстыцыі і гэта аніяк ня можа быць падставай для адмовы ў рэгістрацыі. Сумнёуна выглядала і праверка юрыдычнага адресу прадастаўленага для рэгістрацыі, якую чамусьці рабілі не прадстаўнікі Міністру, а гарвыканкам, прычым у вуснай форме, патэлефанаваўшы гаспадару памяшканья па тэлефоне. Ёсьць і іншыя, цяжка вытлумачальныя падставы. Накшталт таго, што гарантыйны ліст адносна

прадастаўленыня юрыдычнага адресу для арганізацыі ня можа быць прызнаны ў якасці дакументу, або што некаторыя з заснавальнікаў прыцягваліся да адміністрацыйнай адказнасці. Валянцін Стэфановіч лічыць, што гэта робіцца, каб дыскрэдытаць праваабаронцаў у вачах беларускай грамадзкасці".

Ён заявіў, што "гэта апошняя наша спроба, больш падаваць дакументаў мы не зьбираемся. Рашэнне Міністру будзе абсхарджана ў Вярхоўным судзе, а надалей будзе пададзена скарга на ўсе тры адмовы ў рэгістрацыі "Нашай Вясны" ў Камітэт па правах чалавека ААН. Бо гэта ня толькі парушэнне артыкулу 22 Пакту аб грамадзянскіх і палітычных правах, а і сітэмачная дыскрэдитызація нас як грамадзянаў.

Алесь Бяляцкі таксама глядзіць на справу рэгістрацыі ГПА "Наша Вясна" без ілюзіяў. Ён прызнаўся, што "ўзынікае жаданье проста сказаць чыноўнікам з Міністру і тым, хто за імі стаіць: хопіць валіць дурня. Арганізацыі адмаўляюць у рэгістрацыі трэці раз, і ў той жа час правааборонцы цэнтр "Вясна" ў 2004 годзе прынялі ў Міжнародную федэрацию прававой чалавека, дзеянасць многіх праваабаронцаў адзначана міжнароднымі прэстыжнымі ўзнагародамі. Тому пазіцыя ўладаў зусім не зразумелая, паколькі гэтыя яе дзеяньні адбываюцца на фоне дэкларатyных размоваў пра паліпшэнне стасункаў з Еўрасаюзам, а адна з умоваў гэтага збліжэння – паліпшэнне ўнутранай стуціці з прававым чалавеком у Беларусі. А як гэта можна зрабіць без рэгістрацыі грамадзкіх арганізацыяў і арганізацыяў? Вось, напрыклад, у Арменіі зарэгістравана

6000 грамадзкіх арганізацыяў на два з паловай мільёны насельніцтва. А эта ў 10 разоў болей, чым у Беларусі. Таму нерэгістрацыя "Нашай Вясны", як мне падаецца, мае палітычны падтэкст."

Адмовы ў рэгістрацыі Асамблей НДА і "Нашай Вясны" ня толькі парушаюць нашае права на асацыяцыю, але яшча і абцяжарваюцца артыкулом 193.1 Крымінальнага кодэкса РБ, які прадугледжае адказнасць за дзеяньніцаў ад імя незарэгістраванай арганізацыі. Асамблея і раней змагалася за адмену гэтага артыкулу, а сённяня сітуацыя вымушае нас больш шырока падысьці да гэтай проблемы. З сённяняшняга дня Асамблея няўрадавых арганізацыяў распачынае кампанію па скасаванні артыкулу 193 КК.

– заявіў кіраўнік незарэгістраванай Асамблей няўрадавых арганізацыяў **Сяргей Мацкевіч**.

Падчас прэс-канферэнцыі Валянцін Стэфановіч агучыў пазіцыю заснавальнікаў Грамадзкага правааборончага арганізацыі "Наша Вясна" Алеся Бяляцкага, Валянціна Стэфановіча, Уладзіміра Лабковіча: "Мы афіцыйна заявлялем пра тое, што мы дзеяйнічалі і дзеяйнічаем ад імя незарэгістраванай арганізацыі "Правааборончы цэнтр "Вясна" і надалей будзем працягваць дзеяньніцаў ад імя гэтай арганізацыі. Мы готовыя ўспрыніць любую рэакцыю ўладаў на нашую заяву і, натуральна, мы б віталі крокі ўлады, скіраваныя на адмену ганебнага артыкулу 193.1 Крымінальнага кодэкса РБ, паколькі ўзёнененя, што ён парушае Канстытуцыйную краіну і не адпавядае міжнародным стандартам у галіне прававой чалавека, а перш за ўсё Міжнародному пакту аб грамадзянскіх і палітычных правах".

Спыніць перасълед праваабаронцаў

Заява Абсерваторыі па абароне праваабаронцаў з нагоды нерэгістрацыі "Нашай Вясны"

Абсерваторыя па абароне праваабаронцаў, сумесная праграма Міжнароднай Федэрацыі Правоў Чалавека (FIDH) і Сусветнай Арганізацыі Супраць Катаваньняў, атрымала новую інфармацыю і просіць вашага неадкладнага ўмшальніцтва ў наступную сітуацыю ў Беларусі.

Новая інфармацыя:

Абсерваторыя была праінфармаваная надзеінымі крыніцамі аб адмове беларускіх уладаў зарэгістраваць Праваабарончы Цэнтр "Вясна" пад называй "Наша Вясна". Гэта трэцяя адмова з таго часу, як Камітэт па Правах Чалавека вынес рашэнне, у якім рэкамендуеца перарэгістраваць гэтую арганізацыю (гл. Рашэнне Камітэту па Правах Чалавека №1296/2004, 24 чэрвеня 2007 года).

Паводле атрыманай інфармацыі, 28 траўня 2009 году Праваабарончы Цэнтр "Вясна" атрымаў ліст ад беларускіх уладаў, у якім паведамлялася, што Міністэрства юстыцыі прыняло негатыўнае рашэнне наконт апошняга звароту па рэгістрацыю, накіраванага 25 красавіка 2009 году.

Між іншымі, у лісціце ўлады сцьвярджалі, што "некаторыя звесткі" аб некалькіх заснавальніках арганізацыі былі скажоныя (аднак не ўдакладняючы, што менавіта), а таксама, што некаторыя з заснавальнікаў у мінулым атрымлівалі адміністрацыйныя пакаранні і што крымінальныя справы былі заведзеныя супраць некаторых з іх.

26 студзеня 2009 году 67 сябров арганізацыі падпісалі зварот да Міністэрства юстыцыі з просьбай зарэгістраваць іхнюю праваабарончую арганізацыю пад новай называй – "Наша Вясна". Ім давялося зъмяніць назуву арганізацыі, паколькі беларускае заканадаўства забараняе выкарыстаньне назвы арганізацыі, якая была ліквідаваная. З сакавіка 2009 году сябры "Вясны" атрымалі ліст ад Міністэрства Юстыцыі, датаваны 26 лютага 2009 году, у якім паведамлялася аб адмове зарэгістраваць іхнюю арганізацыю пад называй "Наша Вясна".

Пасыля гэтага сузаснавальнікі "Нашай Вясны" падалі скаргу супраць гэтага рашэння і атрымалі ліст ад Вярхоўнага суда Беларусі, датаваны 27 сакавіка 2009 году, у якім паведамлялася, што іхняя скарга супраць адмовы НДА ў рэгістрацыі была атрыманая і ейны разгляд пачненца 7 красавіка.

22 красавіка 2009 году Вярхоўны суд Беларусі не задаволіў скаргу сузаснавальнікаў "Нашай Вясны". Судзьдзя Iгар Мільто абвясціў рашэнне Міністэрства Юстыцыі законным і заяўіў, што ў сьпісе заснавальнікаў і ў статуце арганізацыі былі дапушчаныя памылкі.

Абсерваторыя выказвае сваю найглыбейшую заклапочанасць

гэтымі падзеямі і нагадвае, што, зьяўляючыся краінай-удзельніцай Арганізацыі па Бясьпецы і Супрацоўніцтве ў Еўропе (АБСЕ), Беларусь павінна прытрымлівацца параграфу 8 Рэзоляцыі Парламенцкай Асамбліі АБСЕ па Узмацненні Кантактаў АБСЕ з Праваабаронцамі і Нацыянальнымі Праваабарончымі Інстытутамі, у якой заяўляеца, што краіны-удзельніцы АБСЕ прызнаюць "неабходнасць асаблівой увагі, дапамогі і абароны праваабаронцаў АБСЕ, яе інстытутамі і палявымі працамі, а таксама краінамі-удзельніцамі".

"Вясна" была зарэгістраваная Міністэрствам Юстыцыі ў 1999 годзе, але ў 2003 годзе была ліквідаваная Вярхоўным судом. 24 студзеня 2003 году скарга "Вясны" супраць рашэння Вярхоўнага суда аб яе ліквідацыі, была адвергнутая. Сябры арганізацыі былі пазбаўленыя права легальна працягваць свою праваабарончую дзейнасць у Беларусі ў рамках арганізацыі. Вычарпаўшы ўсе сродкі абскардквання ліквідацыі на дзяржаўным узроўні, у красавіку 2004 году страшыня "Вясны" і віцэ-прэзідэнт FIDH Алеся Бяляцкі накіраваў скаргу ў Камітэт ААН па Правах Чалавека.

У ліпені Камітэт ААН па Правах Чалавека заключыў, што ліквідацыя "Вясны" зъяўляеца парушэннем Артыкулу 22, часткі 1 Міжнароднага Пакту аб Грамадзянскіх і Палітычных Правах, і што суаўтары скаргі маюць права на адпаведную кампенсацыю, уключаючы перарэгістрацыю "Вясны". У выніку арганізацыя прадпрыняла новую спробу атрымаць рэгістрацыю, але, у парушэнне рашэння Камітэту ААН па Правах Чалавека № 1296/2004 яе заяўка не была задаволеная.

Запрошаемыя дзеяньні

Абсерваторыя заклікае ўлады Беларусі:

I. Пакласці канец усім формам перасъледу дзейнасці вышэйзагаданай арганізацыі, адміністрація рашэнне не аб яе ліквідацыі і перарэгістраваць яе, і ў любых абставінах гарантаваць яе сябрам магчымасць свабодна ажыццяўляць іхнюю дзейнасць без якіх-кольків перашкод;

II. Пакласці канец усім актам перасъледу праваабаронцаў у Беларусі;

III. Выконваць усе прадпісаныя Дэкларацыі Арганізацыі Аб'яднаных Нацияў па праваабаронцах, у прыватнасці Артыкул 1, у якім заяўляеца, што "кожны мае права, індывідуальна або ў аб'яднанні з іншымі, захвоўчаць ды імкнунца да абароны і рэалізацыі асноўных свабодаў і правой чалавека на дзяржаўным і міжнародным узроўні", Артыкул 5, у якім заяўляеца, што "кожны мае права, індывідуальна і ў аб'яднанні з іншымі [...] утвараць, уступаць і

удзельнічаць у недзяржаўных арганізацыях, аб'яднаннях або групах", а таксама Артыкул 12.2, у якім заяўляеца, што "дзяржава павінна прымаць усе неабходныя меры каб гарантаваць абарону кампетэнтнымі ўладамі кожнага, індывідуальна або ў аб'яднанні з іншымі, ад любой жорсткасці, пагрозаў, помсты, дэфакта або дэ-юре дыскрымінацыі, уціску або любых іншых адвольных дзеяньняў у якасці наступстваў за законнае карыстаньне правой, выкладзеных у дадзенай Дэкларацыі";

IV. Выконваць прадпісаныя Документу Капенгагенскай Сустрэчы 2-й Канферэнцыі па Чалавечым Вымярэнні Канферэнцыі па Супрацоўніцтве і Бясьпецы ў Еўропе (КСБЕ) (1990), і ў любых абставінах падтрымліваць прынцыпы і прадпісаныя, закладзенныя ў міжнародных і нацыянальных праваабарончых інструментах, ратыфікованых Беларусью і гарантуючых, у прыватнасці, свабоды асацыяцыяў, дэмансстрацыяў, самавыражэння і меркаванняў, у прыватнасці, Еўрапейскую Канвенцыю по Правах Чалавека і Міжнародны Пакт аб Грамадзянскіх і Палітычных Правах;

V. Больш агульна, у любых абставінах забяспечваць павагу да асноўных свабодаў і правоў чалавека ў адпаведнасці з Сусветнай Дэкларацыяй Правоў Чалавека ды міжнароднымі і рэгіональнымі праваабарончымі інструментамі, ратыфікованымі Беларусью.

Парыж-Жэнева,
8 чэрвеня 2009 г.

Заява Абсерваторыі была накіраваная

на наступных адрасах:

– Прэзідэнт Аляксандар Лукашэнка, вул. Карла Маркса, 38, 220016 Мінск, Беларусь, Факс: + 375 172 26 06 10 or + 375 172 22 38 72, Е-мэйл: infogrp@president.gov.by

– Адміністрацыя Прэзідэнта Беларусі

– Старшыня Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі, сп. Уладзімір Уладзіміравіч Макей, вул. К. Маркса, 34, 220016 Мінск, Факс: + 375 17 226-06-10

– Генеральны Прокурор, Рыгор Васілевіч, вул. Інтэрнацыянальная, 22, 220050 Мінск, Беларусь, Факс: + 375 17 226 42 52

– Міністр Юстыцыі Беларусі, сп. Віктар Рыгоравіч Галаванаў, вул. Калектарная, 10, 220004 Мінск, Беларусь, Е-мэйл: kanc@minjust.by

– Прэзідэнт Вярхоўнага Суда Беларусі, сп. Валянцін Алегавіч Сукала, вул. Леніна, 28, 220030 Мінск, Беларусь, Е-мэйл: scjusrb@pmrb.gov.by

– Пастаяннае Прадстаўніцтва Беларусі ў ААН у Жэневе, 15 avenue de la paix, 1211 Geneva 20, Switzerland, Факс: +41 22 748 24 51. Е-мэйл: mission.belarus@ties.itu.int

– Амбасада Беларусі ў Брюсселе, 192 avenue Molière, 100 Ixelles, Belgium, Факс: + 32 2.340.02.87, Е-мэйл: embel@skynet.be

Правапарушэнія ў дзейнасці няма, але...

Суд патрабуе з выдаўца "Борисовских новостей" амаль увесь прыбытак за мінулы год

9 чэрвеня ў Барысаве закончылася пайторнае разьбіральніцтва адміністрацыйнай справы супраць выдаўца недзяржаўной рэгіянальнай газеты "Борисовские новости" – прыватнага юнітарнага прадпрыемства "Букас медыя-центр".

Судзьдзя гаспадарчага суда Менскай вобласці Натальля Моластава признала прадпрыемства вінаватым у ажыццяўленні "незаконнай прадпрымальніцкай дзейнасці" (ч. 1 арт. 12.7 КоАП) і пастаравіла спагаць з яго на карысць дзяржавы прыбытак за студзень-лістапад 2008 году. Сума прыбытку складае 15 мільёнаў 200 тысячай рублёў. Акрамя таго, ПУП "Букас медыя-центр" мусіць выплатіць штраф за парушэнне заканадаўства памеры 175 тысячаў рублёў.

Нагодай для судовага разьбіральніцтва стаў пратакол падатковай інспекцыі Барысаўскага раёну, складзены па выніках праверкі на барысаўскім рынку ў лістападзе 2008 году. У пратаколе падаткавікі даводзілі, што ПУП "Букас медыя-центр" гандлюе на рынке друкаванай прадукцыяй з парушэннямі заканадаўства – без указанья ў ліцэнзіі месцаходжання "гандлёвага аб'екту".

Як тлумачыць уладальнік "Букас медыя-цэнтра" і рэдактар "Борисовских новостей" Анатоль Букас, яго гандлёвы пункт на рынку паводле дакументаў лічыцца не "гандлёвым аб'ектам", а толькі "гандлёвым месцам", бо зьяўляецца часткай агульной забудовы. Розынца ў тым, што гэты статус якраз не абавязвае ўказваць у ліцэнзіі месцаходжанне гандлёвага пункту.

Газета "Новы час" атрымала ўзнагароду

Беларуская недзяржаўная газета "Новы час" узнагароджана прэміяй нямецкага фонду "Цайт". Пра гэта БелаПАН паведаміў рэдактар выдання Аляксей Кароль.

Цырымонія ўручэння ўзнагароды адбылася 3 чэрвеня ў Осла (Нарвегія) у Нобелеўскім інстытуце.

Сярод лаўрэатаў гэтага году два журналісты з Pacii: Зоя Сьветава, якая піша аб правах чалавека, а таксама Раман Шляйноў, рэдактар аддзелу рассяльпедаканія ў "Новай Газеце".

Лаўрэатамі гэтага году сталі таксама журналіст з Азербайджана Націк Гавадді і штодзённая газета "Азадлыг" (Azadlıq), армянская журналістка Марыяна Грыгаран і грузінскі штотыднёвік "Батумелебі", які выдаецца ў Батумі.

"Нам вельмі прыемна, што мы аказаліся ў такой ганаровай кампаніі – тых, хто здолеў на нашы цяжкія часы выжыць, не здавацца і абараняць ідэалы незалежнай журналістыкі. Мы разглядаем гэтую прэмію як салідарнасць з намі міжнароднай журналісцкай

Анатоль БУКАС.

З такім вынікам суда Анатоль Букас катэгарычна ня згодны і намераны абскардзіць яго ў Вышэйшым гаспадарчым судзе.

"На самай справе я ніякіх стратаў дзяржаве не прычыніў і спрайна плаціў падаткі. На маю думку, гэта вынік бюракратызму і валаводжання мясцовых чыноўнікаў", – адзначыў сп. Букас. Таго ж меркаваньня прытрымліваецца намеснік старшыні БАЖ, юрист Андрэй Бастунец, які прысутнічаў 9 чэрвеня ў судзе ў якасці назіральніка: "Незалежна ад таго, называлася б гэтая гандлёвая кропка ў дакументах "гандлёвым аб'ектам" ці "гандлёвым месцам", падаткі прадпрыемства павінна было быт выплочваць тыя ж самыя. А паколькі "Букас медыя-центр" падаткі плаціў своечасова, то правапарушэння ў

яго дзейнасці няма. А такое рашэнніе суда – паказальнік бюракратычнай сутнасці нашай дзяржавы", – лічыць юрист.

Нагадаем: у выніку першага разгляду справы 13 студзеня 2009 г. Менскі абласны гаспадарчы суд признаў прадпрыемства "Букас медыя-центр" вінаватым і патрабаваў спагаць з ПУП "Букас медыя-центр" наогул увесь прыбытак за перыяд са студзеня па лістапад 2008 г. – гэта больш за 48 мільёнаў рублёў. Але касацыйная інстанцыя – Вышэйшы гаспадарчы суд – 23 лютага адміністравала гэтае рашэнне. Пазней камісія па наглядзе Вышэйшага гаспадарчага суда, паводле скаргі падатковай інспекцыі, адміністрація рашэнне касацыйной інстанцыі і накіравала справу на перагляд.

Гэта быў... "недагляд у працы"

Міліцыянтам, якія ў красавіку затрымлівалі незалежных журналістак, сябраў БАЖ Настасцю Краўчук і Кацярыну Ткачэнку, строга ўказаны на сур'ёзны недагляд у працы. Пра гэта паведамляеца ў адказе начальніка аддзелу ўнутраных справаў Клецкага райвыканкаму Mixaila Грушы на скаргу БАЖ з нагоды інцыдэнту. Кіраўнік Клецкай раённай міліцыі паведамляе, што ў дзяяনнія супрацоўнікаў, якія 17 красавіка затрымлівалі журналістак, выяўленыя парушэнні патрабаваныя адміністрацыйна-працэсуальная заканадаўства.

Нагадаем: інцыдэнт здарыўся сёлета 17 красавіка ў цэнтры Клецку, калі журналісткі здымалі на відэакамеру мясцовую царкву. Запіс рабіўся для сюжету пра рамонт храму, які лічыцца "помнікам гісторыі 1-й катэгорыі". Супрацоўнікі Клецкага РАУС затрымлілі журналістак, а таксама выдаўца рэгіянальнага бюлетэню "Бойкі Клецк" Сяргея Панамарова і яго сына Уладзіміра, што іх суправаджалі. Міліцыянты заяўлі, што здымама гэты будынак забаронена. Затрыманыя амаль трэх гадзін пратрымалі ў аддзяленні міліцыі, склалі на іх пратаколы і адабралі відэапаратуру.

Лячэнъне праз "працатэрапію"?

Лісты з лячэбна-працоўных прафілакторыяў

У траўні 2009 году ураду Беларусі даручана ўнесці прапановы аб пашырэнні ў рэспубліцы сеткі лячэбна-працоўных прафілакторыяў (ЛТП). І гэта прытым, што на сёняня ў Беларусі ўжо дзейнічае пяць ЛТП, а колькасць ізаляваных асобаў у ЛТП у 2008 годзе складаў каля 4000 чалавек. Што ж насамрэч уяўляюць сабой гэтыя лячэбна-прафілактычныя установы? Лепей за ёсё звязаныца да лістоў тых, хто на сваёй скуре адчуў "клопаты" дзяржавы пра сваё здароўе.

"Хачу зараз распавесці аб тым, што такое ЛТП ў Беларусі. Гэта па вялікім рахунку турма, котяя лагеру для зняволеных з крымінальнай адказнасцю. За выключэннем тых 30% змешчаных, якія працуяць на волі (у калгасах, ці на будоўлі) пад пільным наглядам кантралёраў з адміністрацыі ЛТП, – піша Мікалай Слуцкага раёну.

Асабістая сама я быў у трох такіх ЛТП у якасці хворага (г. Светлагорск, г. Наваградак, г. Слуцак). Гэтыя установы, як правіла, схаваныя ў лясах, на былых расфармаваных вайсковых частках СССР, дзе раней стаялі ракетныя войскі.

А як цынічна гучыць сама пастанова аб накіраванні ў ЛТП! "Асуджаны да медыка-сацыяльнай рэабілітацыі, з абавязковым прыцягненнем да працы". А вось калі ты ня будзеш працаўца – прымусяць сядзець у ізалятары ад 10 да 15 сутак. Лячэнъня ад алкагольной залежнасці ніякага няма. Даюць таблеткі "метранідазолу", гэта антыбіётык, а людзі думаюць, што іх лечаць такім чынам. Насамрэч, лекары праста пускаюць пыл у вочы, ствараюць бачнасць лячэнъня. Яны прыдумалі тэрмін "працатэрапія" і лечаць хворых людзей фізічнай працай. Здараеца, калі ты прыходзіш з працы, табе кажуць, што трэба па графіку ісьці яшчэ на адну працу, скажам, на добраўпаратаваныя тэрыторыі ЛТП бясплатна, Гэта съведчыць, што працоўнае заканадаўства там ігнарує цалкам. А калі адмовішся працаўца – у канцы дня занічыць у ізалятары мінімум на 5 сутак.

У выпадку, калі пачынаеш тлумачыць, што ў цябе няма сілай, баліць нешта, ці наогул хранічнае захворванье, вядуць да лекараў ЛТП, а лекары кажуць: "У цябе няма такога захворвання, таму што ўчастковы, які афармляў у ЛТП, і лекары, што перад накіраваннем рабілі абліспедаванье, праста заплюшчвалі вочы на гэтыя хваробы, таму што з гэтымі захворваннямі Міністэрства аховы здароўя забараняе афармленыне ў ЛТП (паводле пастановы Мінздраву РБ ад 14 чэрвеня 2006 г. № 55, з пераликам захворванняў, на падставе якіх нельга афармляць і ізаляваць ва ўмовах ЛТП).

Умовы ўтрыманья і рэжым здызеклівія. Чалавека, які ад адчая змог зьбегчы дадому з ЛТП, ловяць і ламаюць нагу, або б'юць, каб іншыя бяліся. Тых, хто ня вытрымаў і неяк выпіў – таксама б'юць, каб прызнаў-

ся, якім чынам дастаў съпіртное (адносна ЛТП г. Слуцку)".

А вось вытрымкі з ліста Сяргея, які толькі сёлета завяршыў курс "лячэнъня" ў Светлагорскім ЛТП:

"Атаварыца ў краме тут таксама праблема, паколькі кожны атрад мае права толькі на чатыры дні ў месяц на атаварку. Шапік працуе толькі тры гадзіны ў дзень, таму ў дні заробку чаргя зьбіраеца вялізная. Асартымент тавараў убогі, як у часы перабудовы. Нават шкарпэтак і трусоў няма. Даводзіца іх набываць у абмен на цыгарэты або чай.

Працују тынкоўшчыкам у прыватнай фірме. Зараз мы тынкуем фасад дзвеяціпяціхвага дому. Заробак мізэрны, у дзень "бруднымі" выходзіць усяго 10 тысячаў. А на рукі выдаюць крху болей за 2 тысячи, г. зн. 50 тысячаў на месяц. Кажуць, што раней, у савецкія часы, заробак у ЛТП быў прыстойны: за год людзі маглі сабраць некалькі тысячаў, напрыклад на аўтамабіль "Запарожац".

Наконт працы. У дзень мыробім прыкладна метраў дзесяць съценаў на кожнага чалавека, бальнічныя пры гэтым не аплочваюцца, перапрацоўка таксама. Нехта нядрэнна зарабляе на нашай працы. Але ёсьць і горшыя варыянты. Так, напрыклад тыя, хто працуе на пілараме ў ЛТП, атрымліваюць за месяц 5-6 тысячаў рублёў..."

Так, і сапраўды, асноўнае лячэнъне алкаголікай заключаецца ў "працатэрапії", г. зн. у прымусовай працы. І гэта прытым, што ізаляваны ў ЛТП людзі не зьяўляюцца асуджанымі, яны не ўчынялі злачынстваў. Іх прававы статус наогул нявызначаны, яны "ізаляваныя" асобы. У выніку такога "лячэнъня" па афіцыйнай статыстыцы 25% "изаляваных" вяртаюцца ў ЛТП ізноўку,

колькі з асобаў, што прайшлі ЛТП, кінулі піць – афіцыйная статыстыка не паведамляе.

Правабаронцы лічаць, што практыка накіравання грамадзянаў у ЛТП у межах грамадзянскага, а не крымінальнага працэсу (г. зн. не ў суязі з учыненым крымінальнага злачынства) зьяўляеца нічым іншым, як адвольным пазбаўленнем волі. Задачай ЛТП, паводле Закону 1991 г., зьяўляеца, найперш, менавіта ізаляцыя. Ізаляцыя – гэта пазбаўленне волі, а пазбаўленне волі ў Беларусі магчыма толькі ў выпадках, прадугледжаных законам – Крымінальным кодэксам.

На практыцы ЛТП уяўляюць сабой самыя звычайнія калоніі (некаторыя на іх базе і створаныя). І знаходзяцца гэтыя "лячэбныя прафілакторыі" не ў сістэме Міністэрства аховы здароўя, што было б лагічна, а ў сістэме МУС.

Такім чынам, "ізаляцыя" грамадзянаў у ЛТП парушае іх канстытуцыйныя права на асабістую свабоду і недатыкальнасць асобы.

"Працатэрапія", з дапамогай якой "лечачы" хворых на алкаголізм людзей па меркаванні праваабаронцаў зьяўляеца нічым іншым, як прымусовая праца. Прымусовая праца ў дадзеным выпадку (не звязаная з асуджэннем за ўчыненне крымінальнага злачынства) зьяўляеца парушэннем Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і міжнародных актаў у галіне правы чалавека, Міжнароднага пакту аб грамадзянскіх і палітычных правах у прыватнасці (арт. 8).

На дадзены момант Праваабарончы цэнтр "Вясна" накіраваў аналіз заканадаўства, якое рэгулюе парадак накіравання грамадзянаў у ЛТП і практыку яго выкарыстання, у шэраг міжнародных праваабарончых арганізацый з мэтай ацэнкі гэтай звязы з пункту гледжання міжнародных стандартару ў галіне правы чалавека.

Таксама Праваабарончы цэнтр "Вясна" плануе звязаныца ў Канстытуцыйны суд Рэспублікі Беларусь са зваротам аб прызнанні не адпавядочным Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь палажэнняў вышэйадзначенага заканадаўства.

"Справу 14-ці" хочуць прыкрыць?

Удзельнікам "справы 14-ці" могуць замяніць рэжым адбыцца пакараньня. Справу распачалі адразу пасъля правядзення вулічных дэмманстрацыяў пратэсту прадпрымальнікаў у студзені 2008 году. 12 чалавек пакаралі абмежаваннем волі, два аштрафавалі. Усе фігуранты справы былі прызнаныя вязнімі сумленыня. Днямі суды зъмянілі меру адбыцца пакараньня тром удзельнікам працэсу.

Першым амніставалі актыўіста АГП **Міхаіла Пашкевіча**. 11 чэрвеня лідэр "Маладых дэмакратаў" Міхал Пашкевіч быў азнаёмлены з пастановай пракурора Бярозаўскага раёну пра тое, што ў адносінах да яго прымяняецца амністыя. У красавіку 2008 году Міхайл Пашкевіч быў асуджаны да двух гадоў абмежаваньня волі ў рамках "працэсу 14-ці". Спачатку пакараньне адбываў у Менску, але апошнія два месяцы быў вымушаны зъехаць у Бярозу да бацькоў. Агулам Пашкевіч вытрымаў амаль дзесяць месяцаў "хатнай хіміі". Амністыя была прымененая, бо хлопец адбыў больш за траціну пакараньня, і артыкул, па якім ён быў асуджаны, не ўваходзіць у лік небяспечных.

15 чэрвеня суд Цэнтральнага раёну Менску разгледзеў прапановы супрацоўнікаў міліцыі аб зъмякчэнні ўмоваў адбыцца пакараньня **Алесю Странльцову і Алесю Чарнышову**. Ім заставалася адбываць абмежаванье волі год, два месяцы і 15 дзён. Суд замяніў абмежаванье волі на папрачыя працы. Цяпер цягам гэтага тэрміну хлопцы будуть плаціць па 15% заробку дзяржаве. Нягледзячы на тое, што Алесь Чарнышоў і Алесь Странльцоў цяпер не

адбываюць абмежаванье волі, яны маюць права без дазволу пакідаць межы краіны.

У той жа дзень ў судзе Маскоўскага раёну Менску разглядалася крымінальная справа моладзевага актыўіста **Максіма Дашука**, якога адбінавачваюць у парушэнні ўмоваў адбыцца вынесенага пакараньня. Прадстаўнік прокуратуры на падставе артыкулу 70 Крымінальнага кодэкса запатрабаваў для асуджанага па "працэсе 14-ці" Максіма Дашука паўтара года зъняволенія без накіраваньня ва ўстановы адкрытага тыпу, улічвачаючы пры гэтым неадбыты тэрмін папярэдняга пакараньня. Прокурор пры гэтым спаслаўся на зъмякчачуючыя абставіны: съмерць бацькі і непаўнагадовасць адбінавачанага. Судзьдзя Кузняцова абвясціла прысуд Максіму Дашуку: адзін год і троі месяцы абмежаваньня волі без накіраваньня ва ўстановы адкрытага тыпу, гэтак званая "хатнaya хімія".

Алесь Странльцоў так пракаментаваў судовас зрашынне: "Я вельмі ўхваляю, што Максім Дашук нязначна пацярпей у выніку прысуду. Станоўча, што яго не накіравалі адбываць пакараньне ў "зону". Што ж тычыцца нас, то паляпшэнне нашага рэжыму наадта значнае. Застаецца немагчымасць выезду за мяжу. Будуць вылічваць з заробку. Лічу, што трэба было бы узыняць пытаныне аб нашай канчатковай амністыі".

Актыўіст **Маладага Фронту Арцём Дубскі** даведаўся 3 чэрвеня, што съледчы падвойжны тэрмін съледзтва на навызначаны тэрмін. Арцёма, фігуранта "справы 14-ці", адбінавачваюць у парушэнні правілаў адбыцца пакараньня. Арцём Дубскі

у часе адбыцца пакараньня па месцы жыхарства ў Асіповічах меў спагнаныні ад асіповіцкіх міліцыянтаў за тое, што на быў у час праверкі дома. Арцём зъехаў ва Украіну і быў затрыманы, калі вяртаўся, каб уязць уздел у маладафронтайскай акцыі пад лозунгам любові і пераменаў 14 лютага. Хлопца трымалі ў бабруйскім СІЗА, а потым вызвалілі да суда.

Участковы інспектар, які кантрлюе адбыцца пакараньня **Mihailam Субачам**, падрыхтаваў дакументы ў суд з рэкамендацыяй амніставаць прадпрымальніка. Mihail nя мае заўвагаў з боку міліцыі наконт парушэння рэжыму адбыцца пакараньня. "Я сабраў усе неабходныя дакументы на амністыю. – кажа Mihail Субач. – Мой інспектар сказаў, што яму таксама трэба падрыхтаваць нейкія паперкі для перадачы ў прокуратуру. Усё будзе добра. Але ўжо месяц прайшоў, і ён мне казаў, што пакуль не пасыпвае ўсё зрабіць. Але зробіць усё цягам бліжайшага часу".

Павел Вінаградаў, якога пакаралі двумя гадамі абмежаваньня волі, таксама ня мае заўвагаў з боку міліцыі. Ягоныя дакumentы перадалі днімі ў прокуратуру, і ён чакае выкліку ў суд. "Мне ў крымінальна-папрачай інспектцыі сказалі, што мае дакumentы накіравалі ў прокуратуру і там будуць разглядаць пытаныне наконт маёй амністыі. Яны запэўнілі, што мене амністуюць".

У горшай сітуацыі апынулася **Татьяна Цішкевіч**. Дзяўчына зъехала вучыцца ў Польшчу і цяпер ня можа наведаць сваякоў і сяброў дома. Яе могуць арыштаваць на беларускай мяжы.

Зэльцэр пачаў галадоўку

Грамадзянін ЗША Эмануіл Зэльцэр працягвае галадаць у бальнічным аддзяленні выпраўленчай калоніі Магілёў. 15 чэрвеня яго наведаў адвакат Зыміцер Гарачка. Адвакат паведаміў пра стан здароўя свайго падабароннага: "Пакуль яшчэ добра. Маю на ўвазе тое, што рэзкага пагаршэння ягонага стану ў сувязі з хранічнымі хваробамі няма. А галадоўку ён працягвае".

Таксама адвакат Гарачка паведаміў, што з-за галадоўкі Эмануіл Зэльцэр мусіў адмовіцца ад ужывання некаторых лекаў, якія яму неабходныя ў сувязі з хранічнымі захвораннямі.

Нагадаем: Эмануіл Зэльцэр пачаў галадоўку 9 чэрвеня, пратэстуючы супраць дзесяніньяў, якія, як ён лічыць, блакуюць ужыванне аднонасна яго амністыі. Маецца на ўвазе тое, што ўжо больш як 3 тыдні з Менскага гарадзкога суда не дасылаюць даведку, без якой турэмная камісія фармальна ня мае права разглядзець пытаныне пра амністыю Зэльцэра. Адвакат Зыміцер Гарачка паскардзіўся на дзесяніні менскіх судзьдзяў у Вярхоўны суд і прокуратуру.

Съледзтва працягнулі на месяц

9 чэрвеня адвакат Павел Сапелка прыняў удзел у съледчым эксыперыменте з удзелам Мікалая Аўтуховіча. З кім канкрэтна адбывалася вочная стаўка палітвізня – невядома. Гэта інфармацыя падпадае пад таямніцу съледзтва. Аднак звычайна такія стаўкі ладзяць з іншымі фігурантамі справы.

У той жа дзень адвакат Мікалая Аўтуховіча Павел Сапелка накіраваў у прокуратару Беларусі скаргу на дзесяніні съледчага Віталія Кухарэнкі, які вядзе справу Мікалаю Аўтуховічу.

"Пра якія дакладна дзесяніні гаворыцца ў скарзе, паведаміць не могу, паколькі звязаны падпіскай аб неразглошванні таямніцы съледзтва", – сказаў Павел Сапелка.

15 чэрвеня стала вядома, што расесьледаванье справы Мікалая Аўтуховіча, Юрія Лявонава і Уладзіміра Асіпенкі працягнутае да 3 ліпеня. Пра гэта паведаміў адвакат Павел Сапелка, які бачыўся з Мікалаем Аўтуховічам у менскім съледчым ізаляторы на Валадар-

ка: "Ён сказаў, што яму не зъмянілі меру утриманія і таму ён працягвае галадоўку пратэсту. Аўтуховіч выглядзе вельмі стомненым, ён згубіў болей за 25 кілаграмаў вагі і кожны тыдзень працягвае страчваць па 2-3 кілаграмы. Кропельніцу цяпер яму наставяць, але працягваюць тримаць у медыцынскай частцы ізалятору".

Нагадаем: справа супраць прадпрымальніка з Ваўкаўскага Мікалая Аўтуховіча была заведзеная на пачатку лютага і дагэтуль не завершана. Прадпрымальніка адбінавачваюць у падпale дома міліцыянта; міжтым за гэтае злачынства ўжо адбыў пакараньне іншы чалавек, а пацярпелы ня мае прэтэнзій да Мікалая Аўтуховіча. Праваабаронцы лічаць затрыманых палітвізнямі, зъяўратаючы ўвагу на тое, што Аўтуховіч і Лявонаў раней былі асуджаныя і прызнаныя міжнароднай грамадзкасцю звязнімі сумленыня. З 16 красавіка Мікалай Аўтуховіч трymае галадоўку, патрабуючы альбо перадачы справы ў суд, альбо вызваленія пад падпіску аб навывездзе.

Курапацкіх вандалаў амніставалі...

1 чэрвяна съледчы Менскага РУУС маёр міліцы Сяргей Булко паведаміў, што курапацкія вандалы трапілі пад амністыю. Паводле ягоных словаў, паколькі зыншчаныя памятныя крыжы не зьяўляюцца гісторыка-культурнымі каштоўнасцямі, крымінальная справа была перакваліфікована, і 27 траўня маладым людзям было прад'яўлене абвінавачанье па частцы 2 артыкулу 339 Крымінальнага кодэкса (злоснае хулиганства), якая прадугледжвае арышт на тэрмін ад трох да шасці месяцаў або аблежаванье волі на тэрмін да пяці гадоў, або пазбаўленье волі на тэрмін ад аднаго года да шасці гадоў. Упершыню за многія гады следства прад'явіла абвінавачанье конкретным асобам, якія падаразоўца ва ўчыненьні актаў вандалізму ў Курапатах.

Як зазначыў С. Булко, 30 траўня прокуратура Менскага раёну зацвердзіла яго пастанову аб амністыі абвінавачаных, якія далі згоду на такі зыход справы. Паводле іх

словаў, гэтая мера была ўжытая ў адпаведнасці з нядайным законам аб амністыі ў суязі з 65-годзьдзем вызвалення Беларусі ад нямецка-фашисткіх захопнікаў, бо маладыя людзі ў час учыненьня злачынства былі непаўнагодзіні, а артыкул, па якім яны абвінавачваліся, патрапляў пад палажэнні закону аб амністыі.

Нагадаем, 11 лістапада 2008 году Бараўлянскім аддзелам УУС Менскага райвыканкаму была распачата крымінальная справа па частцы 2 артыкулу 346 Крымінальнага кодэкса (зыневажанне гісторыка-культурных каштоўнасцей) у дачыненьні да двух непаўнагодзін жыхароў Менску, затрыманых увечары 1 лістапада 2008 году на тэрыторыі гісторыка-культурнай каштоўнасці і катэгоріі "Месца зыншчэння ахвяраў палітычных рэпрэсіяў 1930–1940-х гадоў ва ўрочышчы Курапаты", якія падаразоўваліся ў зыншчэнні памятных крыжоў.

11 студзеня 2009 году съледчы Бараўлянскага аддзела Менскага РУУС

Алена Хільчук спыніла крымінальны перасьлед падазроных, матывуючы сваё рашэнне тым, што доказаў, атрыманых падчас распачатавання, недастаткова для перадачы справы ў суд і прыцягнення да крымінальнай адказнасці маладых людзей – навучэнцаў школы і прафтэхвучылішча.

У канцы студзеня намеснік прокурора Менскага раёну Эрнэст Кайро прызнаў "незаконным і неабгрунтаваным" рашэнне Хільчук аб спыненні крымінальнага перасьледу маладых людзей, а таксама аб прыпыненні папярэдняга распачатавання па крымінальнай справе з-за таго, што не ўстаноўлена асоба, якая падлягае прыцягненню да адказнасці ў якасці абвінавачанай. 29 студзеня крымінальная справа з указаннямі была накіраваная ў Менскі РУУС для дадатковага папярэдняга распачатавання...

Цяпер па фактах вандалізму ў Курапатах распачатаванца яшчэ дзіве крымінальная справа.

Царква – не палітычная арганізацыя

Рэзалюцыя па пытаньні перасьледу царквы "Новае Жыцьцё"

Удзельнікі "круглага стала" на тэму "Захаванье правоў чалавека ў Рэспубліцы Беларусь", правядзенне якога 9 чэрвяна ў Менску ініцыявалі партыя "Беларуская Хрысьціянская Дэмакратыя", прынялі рэзалюцыю "Захаванье правоў чалавека ў Рэспубліцы Беларусь".

У рэзалюцыі зьявятаецца ўвага на факты сістэмнага парушэння правоў на свабоду сумлення грамадзянаў Беларусі. Акрамя канстатацыі гэтых фактав, рэзалюцыя зъмяшчае наступныя пункты:

– Зъяврнуща да дзяржаўных органаў з патрабаваннем сънціць практику парушэння правоў грамадзянаў Беларусі на свабоду сумлення і прывесьці Закон "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных арганізацыях" у адпаведнасць з міжнароднымі нормамі;

– Зъяврнуща да еўрапейскіх структураў, у прыватнасці да прадстаўніцтва Еўрапейскай Камісіі ў Беларусі, з прапановай арганізаціи круглыя стол па пытаннях свабоды сумлення з удзелом прадстаўніку канфесіяў, грамадзтва і дзяржавы;

– Заклікае беларускія ўлады прагледзець сваё рашэнне па справе царквы "Новае жыцьцё" і пакінучь будынак ва ўласнасці вернікаў дэльямагчымасці рэалізацыі імі свайго канстытуцыйнага права на свабоду веравызнання;

– Заклікае беларуское грамадзтва і міжнародную супольнасць да салідарнасці з царквой "Новае жыцьцё" і тымі, хто церпіц перасльпел ад парушэння правоў на свабоду сумлення ў Беларусі.

Рэзалюцыя накіраваная ў Менскага райвыканкам, Апарат упаўнаважанага па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў, Адміністрацыю презідэнта і прадстаўніцтва Еўрапейскай камісіі ў Беларусі.

Факты парушэння правоў вернікаў дуго ўшукваць не прыйшлося. "Толькі за апошні год мы ведаєм аб некалькіх фактах прыцягнення грамадзянаў да адміністрацыйной адказнасці за "несанкцыяноване" чытаныне Бібліі або правядзенне сумесных малітваў. У наяўнасці сур'ёзная праблема з замежнымі съвтарамі: улады Беларусі ўсё часцей сталі высылаць іх за межы краіны. Рэлігійным абшчынам усё цяжэ атрымала рэгістрацыю або легалізаваць сваю дзейнасць", – паведаміла юрист Дзіна Шаўцова.

Што да ситуацыі з царквой "Новае жыцьцё", то, як лічыць юрист царквы Сяргей Луканін, улады імкуніца ёсць зыншчыць, бо баяцца амбіцыйных планаў аўяднання. "У царквы ёсць практика вывешвання на сваёй тэрыторыі некаторых сцягоў. На адным з іх была лічба – 500.000. Гэтая лічба азначала, якую колькасць жыхароў Менску царква мела намер прывесці да Хрыста. І я думаю, што такія мэты ўладу прости напалохалі. Нам таксама гаварылі, што калі столькі людзей патрапляць пад уплыў аднаго чалавека або групы людзей, то гэта ўжо зъяўляецца пытаннем нацыянальнай бясъпекі", – сказаў Луканін.

Але ж "царква – гэта не палітычная арганізацыя. Няўжо можа пагражчаць дзяржаве дзейнасць царквы

па прадухіленні абортаў, скасаванні ў шлюбах, падлеткавай злачыннасці, наркаманіі, алкалізму? Ни ў якім разе. Гэта, наадварот, на карысць дзяржаве".

Сустарыня партыі "Беларуская Хрысьціянская Дэмакратыя" Віталь Рымашэўскі падкрэсліў, што царква "Новае жыцьцё" была адзінай афіцыйнай рэлігійнай арганізацыяй, якая падтрымала збор подпісаў за змену закона "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных арганізацыях". "Гэты закон істотна абліжыў агульныя права жыхароў Беларусі на свабоду сумлення. Было сабрана больш за 50 тысячай подпісаў за яго змену. Вядома, нам дапамагалі і іншыя цэркви, але толькі "Новае жыцьцё" заявіла аб падтрымцы афіцыйна", – сказаў Рымашэўскі.

Нагадаем, што 14 траўня дырэктар ЖРЭА Маскоўскага раёну Менску Дзымітры Шашок прапанаваў вернікам да 1 чэрвяна вызваліць будынак па вуліцы Кавалёва, 72. На агульным сходзе вернікі аднаголосна прагаласавалі супраць гэтай пропановы. Сваю пазіцыю яны матывавалі тым, што рашэнне пытання аўяднання на выдзяленыя ашчынне новага зямельнага участку зойме да двух гадоў і запатрабуе ад царквы ня менш як 100 тыс. даляраў ЗША, а ўзяўждзенне новага храму – ад 3 да 5 млн. даляраў. На паседжанні круглага стала было падкрэслена, што дзякуючы малітвам і пакутам, праз якія прыйшла ашчынна, зямля, на якой стаіць будынак царквы, стала святою.